

-BÜTÜN ŞİİRLERİ-

Ziya
Osman
Saba

{ CÜMLEMİZ }

5. BASKI

♥ can
modern

ZİYA OSMAN SABA

CÜMLEMİZ

BÜTÜN ŞİİRLERİ

Can Modern

Cümlemiz, Ziya Osman Saba

© 2014, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Geçen Zaman, 1. basım: Varlık Yayınları, 1946

Nefes Almak, 1. basım: Varlık Yayınları, 1957

Bıraktığım İstanbul (Bütün Şiirleri) 1. basım: Alkım Yayınları, 2003

Can Yayınları'nda *Cümlemiz* (Bütün Şiirleri) adı altında 1. basım: 2014

5. basım: Şubat 2021, İstanbul

Bu kitabın 5. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Emrah Serdan

Editör: Mustafa Çevikdoğan

Düzeltili: Ebru Aydın

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek, Gülay Yıldız

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Türkmenler Matbaacılık Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 43087

ISBN 978-975-07-2345-2

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah., Eski Büyükdere Cad., İz Plaza, No: 9/25, Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750723452

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

ZİYA OSMAN SABA

CÜMLEMİZ

BÜTÜN ŞİİRLERİ

ŞİİR

♥can

Ziya Osman Saba'nın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Mesut İnsanlar Fotoğrafhanesi, 2014

Konuşanlar, Bir Hüzünle Sesinde, 2015

ZİYA OSMAN SABA, 1910'da Beşiktaş'ta doğdu. Sekiz yaşındayken anesini kaybetti. Sanat görüşünün gelişmesinde büyük payı olan dostları Yaşar Nabi Nayır ve Cahit Sıtkı Tarancı'yla Galatasaray Lisesi'nde tanıştı. 1936'da Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. İlk şiirini ("Sönen Gözler") *Servet-i Fünun'da* "Ziya" imzasıyla yayımladı. "Yedi Meşale" topluluğunun en genç üyesi olan şairin, topluluğun ortak kitabı *Yedi Meşale*'de ve Yusuf Ziya Ortaç'ın desteğiyle kurulan *Meşale* dergisinde, *Yücel*, *Pınar*, *İçtihat* gibi dergilerde şiirleri çıktı. Saba, *Varlık* dergisinin kurulmasından sonra çalışmalarını çoğunlukla bu dergide yayımladı. Çocukluğunu, gençliğini, evliliğini ve çok sevdiği İstanbul'da yaptığı gezileri anlattığı öyküleri, *Mesut İnsanlar Fotoğrafhanesi* adlı kitapta bir araya getirilmiştir. Şiir ve düzyazılarının yanı sıra Goncourt Kardeşler'in *Germinie Lacerteux* romanını Türkçeye kazandırmıştır. Şair, 29 Ocak 1957'de İstanbul'da vefat etmiştir.

İçindekiler

GEÇEN ZAMAN

Geçen Zaman	17
Bilemiyorum.....	18
İyilik	19
Bahar Beklerken Yazılmış Şiir.....	20
Artık Yaşamak İçin.....	21
Beyaz Ev	22
Bir Sokakta Giderken.....	24
Çocukluğum.....	25
Bir Ölünün Arkasından	26
Ölüler	27
İmkânsız Tesadüfler	28
Bir Oda, Bir Saat Sesi.....	29
Beraber	30
Ne Oldu?.....	31
Ben de	32
Nasıl Anmazsın.....	33
Ahret.....	34
Kurban.....	35
Güz	36

Rabbim, Nihayet Sana	37
Her Akşamki Yolumda	38
Toprağım	39
Evim, Karım, Çocuğum	40
Yetişir	41
Bütün Saadetler Mümkündür	42
Doğacak Çocuklardan	43
“O”nsuz	44
Minareler	45
Yükselen Ay	46
Şehir Üstünden Yükselen Ay	47
Gece, Ay ve Köpekler	48
Sabahın Dördü	49
Sabah	50
Orda da Geçiyor Günler	51
Köpük, Ada ve Çiçek	52
Kanat	53
Bu Sakin Öğle Vakti	54
İyi Sabah	55
Yaz Öğlesi	56
Etek	57
Geç Kaldık	58
Gün	59
Davetler	60
Kavuşmalar	61
Sebil ve Güvercinler	62
Kışa Girerken	63
Sessizlik	64
Oda	65

Açmak İstersen Eğer	66
Yağmurlu Bir Günde	67
Bir Kapı	68
Merhume	69
Akşam	70
Kuyular	71
Bu Vakitsiz Giden Yaz	72
Beyaz	73
Hayat Cümbüşü	74
Göklerde Öten Kuşlar	75
Sizleri Görüyorum	76
Gitmek	77
Bir Yer Bilirim	78
Toprak	79
Hayat! Ömrüm Boyunca	80
Ne Dertler Çektin Başım	81
Yaşamak Bundan Sonra	82
Her Sabah Uyanınca	83
Akşam	84
Akşam	85
Yalnız	86
Nişanlılık	87
Evlilik	89
Ana, Baba, Evlat	90
Hayret	92
Yeniden Başlayış	93
Her Akşam Bu Odada	94
Çocuk Gülüşleri	95
Büyülü Resim	96

Günlerimiz Olacak	97
İnsanlar	98
Biz, İnsanlar	99
İyi İnsanlar	100
İhtiyar, Çocuk, Hizmetçi vs.	101
Cümlemiz	102
Sevgiler	103
Nasıl	104
Bir Ölünün Dedikleri	105
Ayaklar	106
Yaşadım, Artık Bitti	107

NEFES ALMAK

Nefes Almak	111
Yeryüzünde	113
Mesut Olmak Vardır	114
İstanbul	116
Denizler Aşırı	118
Deniz Kıyısındaki Kulübe	120
Bir Yer Düşünüyorum	121
Hayal Ülke	122
Açık Pencere	123
Şu Güzel Gün	124
Artık Günlerimiz... ..	125
Misakımilli Sokağı No. 37	126
Hiçbir Şey	128
Pencereden Bakınca	129
Gökyüzü	130
Manzara	131
Bu Rüzgâr	132

Emanet	133
Sefer Hali.....	134
Başka	135
Evden Çıkılmış Ölüler	136
Ölülere Ne?	137
Ölenlerle Kalanlar.....	138
Gün Gelir	139
Kim Bilir	140
Ölmek Konusunda	141
Düşümde	142
Eski Resimler	143
Bir Şey Var	145
Ekmek	146
Eller.....	147
Herkes Bir Türlü	149
Çocuklar Bakıyorlar	150
Patik Yap, Kunduracı	151
Garip İstanbul'unun Türküsü.....	152
Alışmak	153
Uyumak.....	154
Doymak.....	155
Kabul.....	156
Omuz Omuza	157
İnsan	158
Dilek.....	159
İnsanlar, Bu Güzel Günde.....	160
Sabah Karanlığında	161
Herkesin Evi İçin	162
Yokuş.....	164
Sizler İçin.....	166

KİTAPLARA DAHİL EDİLMEMİŞ ŞİİRLER

Benim Akşamlarım	169
Kurbağalar	170
Dağ Üstündeki Manastır	171
Promete	172
Kargam	173
Yerin Dibi	174
Sönen Gözler	175
Bahar Sabahında	176
Kan.....	177
Mezarcı.....	178
Gece ve Köpekler	179
Adak	180
Ninni	181
Günün Ölümü.....	182
Eski Odalarda	184
Yarasalar	185
Bahardan Nefret	186
Uyku.....	187

GEÇEN ZAMAN

GEÇEN ZAMAN

Hiç olmazsa unutmamak isterdim!
Eski geceler, sevdiklerimle dolu odalar...
Yalnız bırakmayın beni hâtıralar!
Az yanımda kal, çocukluğum,
Temiz yürekli, uysal çocukluğum...
Ah, ümit dolu gençliğim,
İlk şiirim, ilk arkadaşım, ilk sevgim...
– Doğduğum ev! Rahatlayacak içim, duysam
Bir tek kapının sesini.
Arıyorum aklımda bir ninni bestesini...
Böyle uzaklaşmayın benden, yaşadığım günler!
Güneş! Getir bir bayram sabahını.
Açılın, açılın tekrar
Çocuk dizlerimdeki yaralar.
Hepiniz benimsiniz:
Mektebim, sınıflarım, oturduğum sıralar...
Yalnız hatırlamak, hatırlamak istiyorum.
Nerde kaldı sevgilim, seni ilk öptüğüm gün,
Rengine doymadığım o sema,
Ahengine kanmadığım ırmak.
Bırakıp her şeyi nereye gidiyorum?
Neler geçmişti aklımdan, nedendi ağladığın, neydi
güldüğün?
Ah, nasıldı yaşamak?

1941

BİLEMİYORUM

Bilemiyorum yıllardır neredeyim?
Her gün yediğim ekmek, susayıp içtiğim su,
Kolundan tutup gitmek istediğim kadın,
Yaşamak kaygısı, gök hasreti, ölüm korkusu,
Ve Rabbim senin adın!
Yıllar var ki içindeyim hayatın.
Anıyorum gençliğimi, özlüyorum çocukluğumu,
Fakat bilemiyorum yarını.

Bilemiyorum Rabbim, maksadını, kararını.
Hepimiz işte dünyadayız,
Yataktaki hastamız, topraktaki ölümüz;
Neyiz, ne olacağız?
Bir şey bilmiyorum... Nefes almaktayım yalnız.
Rabbim! Beni yaratmışsın,
İnsan şeklinde görünürüm,
Terlerim yazın, üşürüm kışın,
Düşünürüm, düşünürüm...

1940

İYİLİK

Yaşar Nabi'ye

Sabah... Ah şükrederek çıkmak geceden!
Ayak bastığım kıyı, yeniden doğuş.
Sabah, beliren evim, bahçeler ve sen,
Henüz uyuyan dallar, havalanan kuş.

Bu sabah bilmiyorum bu kırlar nere?
Çamlardan çimenlere dökülen sükûn.
Geçen ömrümü bana söyleyen dere,
Sessizce yaşamayı öğreten koyun.

Bir yol başlıyor gibi, ümitli, rahat.
Tanrım! Bu sabah içim senin eserin:
İyilik, teselliler, merhamet, şefkat...
İçim de bir sabahın, o kadar serin.

Bilinmez sevgilerle yıkanan göğüs.
İyilik... Ürperişi vücutta ruhun.
İyilik... Beyaz koyun, gülümseyen yüz,
Şu bahar, mavi gökler, yemyeşil sükûn.

Bu sabah gözlerimle okşadıklarım,
Her şey, bütün tabiat, ağaçlar, dere,
Ey bütün sevdiklerim ve sen ey Tanrım!
Titrek elleri öpmek, kapanmak yere...

1937

BAHAR BEKLERKEN YAZILMIŞ ŐİR

O günü görmek için sade bekleyeceėiz,
Göreceėiz bir sabah yeŐil tomurcukları.
Hazırlanıyor gibi, gökyüzü, ufuk, deniz,
Bir sabah dökülecek baharların baharı.

Bu bahar yalnız mesut günler taŐımaktadır,
BaŐ baŐa kalacağız kenarında bir suyun,
Gz alabildiėine yeŐil uzanan ayır,
Bir saadet içinde sessiz otlayan koyun.

Bu bahar gleceėiz en içten bir sevinçle,
Bir melek ordan bize uzatacak elini.
– Beni bırakma kalbim, kalbim sen bana söyle.
mitlerinin en güzelini!..¹

1938

1. Bu dize kitabın birinci baskısında, “Kalbim, ümitlerinin bana en güzelini!..” Şeklinde yayımlanmıŐtır.

ARTIK YAŞAMAK İÇİN...

Artık yaşamak için herkesten kaçacağız,
Dünya bize verecek yalnız güzellikleri,
Yalnız, semalarından dökülecek ruhumuza,
Geceler mehtapları ve gündüzler seheri.

Düşünceli yürürken, bir yol dönemecinde
Çıkacak önümüze beyaz dallarla bahar.
Hatırlatacak bize şen çocukluğumuzu,
Ergüvanlı bir bahçe, mor salkımlı bir duvar.

Tekrar yaşayacağız ümitli sabahları,
Bulacağız dünyanın o en güzel yerini.
Ebedî bir sahilde yeniden tadacağız
Kol kola, sükûn dolu akşam gezmelerini...

1938

Son yirmi beş yıllık şiirimizde ölümü, içinde küçüklükten beslediği için hiç dehşete düşmeden, irkilmeden, tam bir iman ve teslimiyetle, özleyerek beklemiş tek şairimizdir o. Tanrı'ya bu şekilde bağlılığı onu beyazın hayranı yaptı. Şiirlerinde kir yoktur, leke yoktur. Karıksız, arı duru, dünya kirlerinden uzak, temiz şiirlerdir bunlar; hatıraları, vefası, sevgileri gibi temiz.

Behçer Necatigil

Yedi Meşale hareketine topluluğun en genç yazarı olarak katılan Ziya Osman Saba'nın şiiri Ahmet Haşim'den Necip Fazıl ve Tanpınar'a uzanan bir çizgidedir. Bu anlamda, Dağlarca şiiriyle yakınlığı vardır. Dağlarca'nın Tanrı ve yaşam üstüne soruları Ziya Osman Saba'nın da sorularıdır. Öte yandan Saba'nın şiirlerinde Verlaine ve genellikle Fransız simgeci şiirin etkileri gözleniyor. Fakat konuları, hüznü ve lirizmi yerlidir. Bazen dindarca bir boyun eğiş olanla yetinme, çocukluk anları ve akıp giden zaman bazen de toplumsal eleştiriler, çocuk sevgisi, daha güzel ve yaşanılabilir bir dünyaya özlem olgunluk dönemi şiirlerinin başlıca temalarıdır. Cahit Sıtkı şiiriyle öz ve biçim bakımından ortak özellikler taşıyan iddiasız görünüşlü şiirlerinde yer yer Necatigil'i anımsatan kırık söyleyişlerle şairin aydınlık, namuslu, duygulu sesi duyumsanır.

Ataol Behramoğlu

#yedimeşalesizler #moderntürkşiri #büyükşirleri #şairatıca #hüznün #ölüm #yaşam